

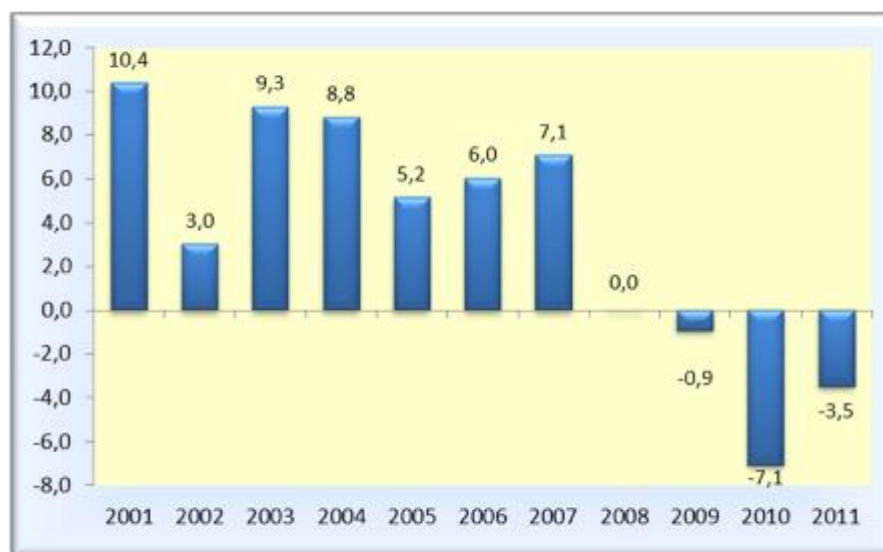
## **Vývoj stavebnictví a výroby stavebních hmot v ČR v roce 2011**

**Ing. Pavel Malinský, MPO ČR**

### **Současná situace ve stavebnictví**

Vývoj stavebnictví v posledních letech ilustruje Graf č. 1.1. Od ekonomicky slabého roku 2008 je v odvětví patrná stagnace a v dalších letech pak již citelný pokles produkce. Tempo propadu se ale snižuje, v roce 2011 poklesla produkce meziročně o 3,5 %.

**Graf č. 1.1. Index stavební produkce (meziroční změna v %, s.c.)**

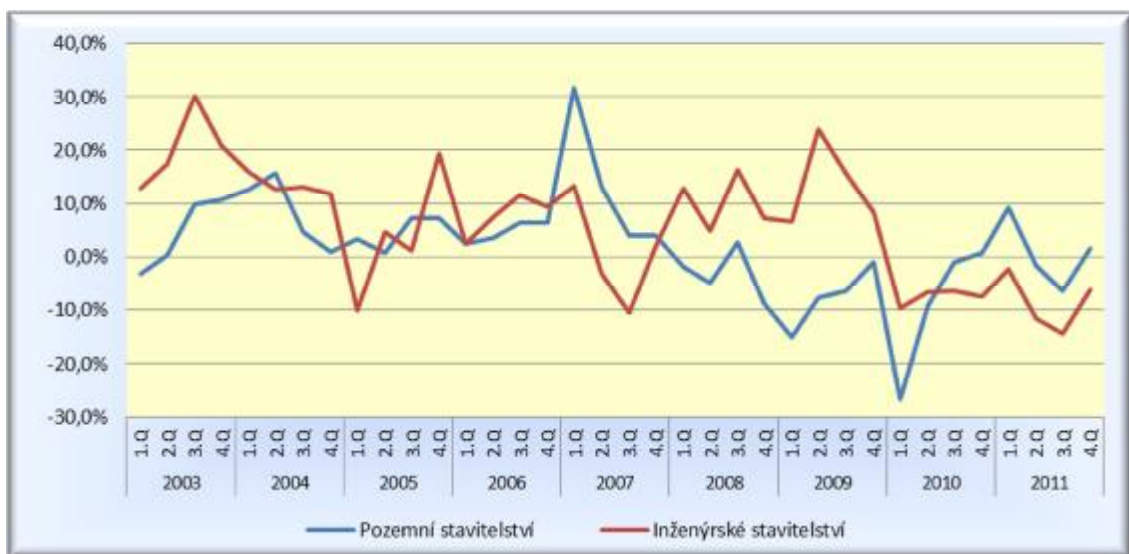


Pramen: ČSÚ, březen 2012, úpravy a graf MPO

## Projevy a příčiny krize ve stavební výrobě

Podobně jako v roce 2010, klesla i v roce 2011 produkce jak pozemního, tak inženýrského stavitelství. Objem výstupu obou oborů byl v loňském roce charakterizován podobným průběhem.

**Graf č. 1.2 Pozemní a inženýrské stavitelství (meziroční změna v %, s.c.)**

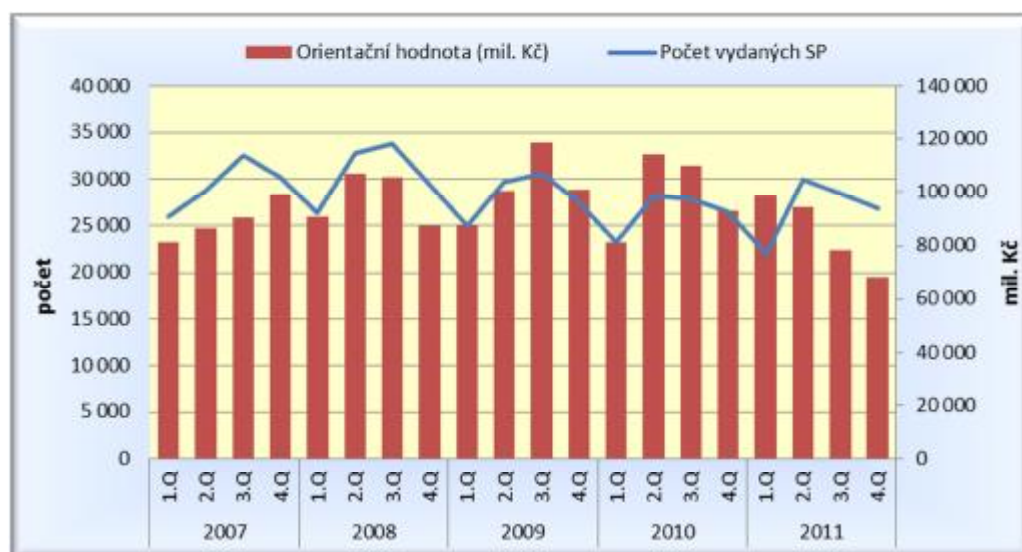


Pramen: ČSÚ, březen 2012, úpravy a graf MPO

## Počet stavebních povolení vzrostl, jejich hodnota ale klesla

V roce 2011 bylo vydáno celkem 107 231 stavebních povolení, což ve srovnání s rokem 2010 představuje 1,4% nárůst.

**Graf č. 1.3 Počet stavebních povolení a orientační hodnota staveb**



Pramen: ČSÚ, březen 2012, úpravy a graf MPO

**Tabulka č. 2.1. Vývoj počtu a povolených staveb**

Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Počet vydaných SP	140 822	149 339	153 622	142 941	135 391	117 384	122 242	112 674	105 743	107 231
Orient. hodnota povolených staveb (mil. Kč)	242 212	286 228	315 072	325 824	360 945	357 708	390 836	407 611	398 839	339 937
Prům. hodnota 1 SP (tis. Kč)	1 720	1 917	2 051	2 279	2 666	3 047	3 197	3 618	3 772	3 170

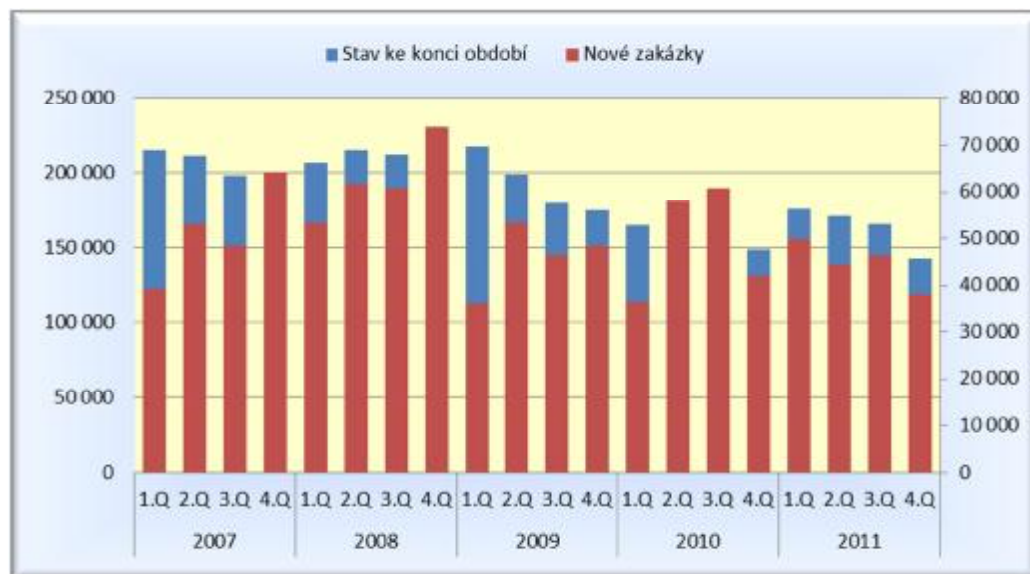
Pramen: ČSÚ, březen 2012

Na rozdíl od počtu vydaných stavebních povolení orientační hodnota staveb v loňském roce poklesla. Ve srovnání s rokem 2010 se snížila o 14,8 %. Nejvíce se propadla hodnota nové výstavby (o 17,5 %), hodnota změn dokončených staveb poklesla o 8,2 %. Výrazně menší byla i orientační hodnota nebytových prostor, ta meziročně klesla o 15,7 %.

### Počet zakázek vzrostl, ale celková hodnota zakázek klesla

Počet uzavřených stavebních zakázek v České republice vzrostl v loňském roce o 18,1 % na celkově 47 007 uzavřených kontraktů. Celková hodnota uzavřených zakázek ale klesla o 12,2 % a činila 173 mld. Kč.

**Graf. č. 1. 4 Vývoj stavebních zakázek**



Pramen: ČSÚ, březen 2012, úpravy a graf MPO

Pokles zakázek v odvětví táhly v roce 2011 především kontrakty ze zahraničí, jejichž hodnota se meziročně snížila o 39,9 %. Nižší byla i hodnota již zmiňovaných veřejných zakázek, ta poklesla o 7,6 %. Hodnota soukromých zakázek z tuzemska posílila oproti předchozímu roku o 17,1 %.

### **Bytová výstavba, stavební povolení**

V České republice byla v roce 2011 zahájena výstavba celkem 27 535 bytů, což je v meziročním srovnání o 2,1 % méně. Rok 2010 byl ale charakteristický výrazným propadem počtu zahájených bytů, základna z tohoto období tak byla velmi slabá. Oproti roku 2009 se tak počet zahájených bytů propadl o 26,3 %.

### **Produkce průmyslové výroby stavebních hmot**

Objem tržeb v průmyslu výroby stavebních hmot za prodej vlastních výrobků a služeb v roce 2011 ve výši cca 67,5 mld. Kč byl proti předchozímu roku vyšší o 4,5 % (resp. + 2 932 mil. Kč), ale oproti roku 2007 – roku s nejvyšším stavebním boomem, je to stále zatím výrazný propad / cca – 30 mld. Kč/.

**Tab.2.2 Objem tržeb a podíl jednotlivých oborů na celkové produkci za leden - prosinec 2011**

NACE	Obor	Podíl na celkové produkci	Objem tržeb v b.c./v mil.Kč/		
			2011	2010	%
0800	ostatní těžba a dobývání	17,8	12038	12033	100,0
2320	výroba žáruvzdorných výrobků	7,3	4918	4421	111,2
2331	výroba keramických obkladaček a dlaždic	*	*	*	*
2332	výroba pálených zdících materiálů, tašek, dlaždic podobných výrobků	4,4	2964	2625	112,9
2351	výroba cementu	11,1	7494	7097	105,6
2352	výroba vápna a sádry	4,3	2878	2808	102,5
2361	výroba betonových výrobků pro stavební účely	17,2	11575	11299	102,5
2363	výroba betonu připraveného k lití	12,5	8407	7608	110,5
2364	výroba malt	9,2	6201	4951	125,2
2365	výroba vláknocementových výrobků	2,8	1907	1954	97,6
2370	řezání, tvarování a konečná úprava kamenů	0,3	209	242	86,1
2399	výroba ostatních nekovových minerálních výrobků j.n.	13,2	8900	9521	93,5
	<b>Celkem</b>	<b>100</b>	<b>67491</b>	<b>64559</b>	<b>104,5</b>

za organizace s 50 a více zaměstnanci Zdroj: ČSÚ

\* pro nedostatečný počet respondentů údaje neuváděny

Např. objem tržeb za prodej vlastních výrobků a služeb v měsíci prosinci roku 2011 proti předchozímu roku významně vzrostl o 31,5 % (resp. + 862 mil. Kč).

Spotřeba stavebních hmot není závislá jen na finančních objemech stavebních prací, ale především na věcné náplni prací, fyzických objemech staveb a použité technologii. Nejmarkantněji je tato závislost zřejmá u spotřeby cementu.

Z nejnovějších údajů Svazu výrobců cementu ČR vyplývá, že **výroba cementu loni rostla.**

**Tab.2.3 Výroba cementu v ČR v letech 2005 až 2011**

Rok	Výroba v mil. tun
2005	3,850
2006	4,105
2007	4,767
2008	4,710
2009	3,637
2010	3,345
2011	3,800

Zdroj: Svaz výrobců cementu ČR

Tuzemská výroba cementu se loni zvýšila o 15 % na 3,8 mil. tun, přičemž prodej této stavebniny na domácím trhu vzrostl o 5 % zhruba na 3 mil. tun.

Velký vliv na stavebnictví jako celek bude mít dostupnost financování, zvláště potom ochota finančních ústavů financovat projekty developerských společností. Infrastrukturní stavby budou přímo závislé na čerpání prostředků ze strukturálních fondů Evropské unie.

## Projevy poklesu výroby stavebních hmot proti boomu v r. 2007

- **Počet a struktura subjektů působících na trhu**

Počet podniků v loňském roce poklesl celkem o 5 /především u výroby betonových výrobků/. Pro srovnání v roce 2009 bylo skoro o 50 podniků více /evidováno celkem 182 podniků/.

**Tab. 2.4 Počet podniků výroby stavebních hmot podle oborů\***

<i>NACE</i>	<i>Podniky</i>	<i>2011</i>	<i>2010</i>
0800	ostatní těžba a dobývání	30	31
2320	výroba žáruvzdorných výrobků	14	11
2331	výroba keramických obkladaček a dlaždic	2	2
2332	výroba pálených zděných materiálů, tašek, dlaždic a podobných	7	7
2351	výroba cementu	4	4
2352	výroba vápna a sádry	5	5
2361	výroba betonových výrobků pro stavební účely	41	46
2363	výroba betonu připraveného k lití	7	8
2364	výroba malt	6	5
2365	výroba vláknitých cementů	4	5
2370	řezání, tvarování a konečná úprava kamenů	5	5
2399	výroba ostatních nekovových minerálních výrobků j.n.	13	14
<b>celkem</b>		<b>138</b>	<b>143</b>

\* za organizace s 50 a více zaměstnanci, Pramen: ČSÚ

- **PRACOVNÍCI**

Trend snižování počtu zaměstnanců pokračoval i v r. 2011.

**Tab. 2.5 Průměrné evidenční počty zaměstnanců podle oborů**

<i>NACE</i>	<i>Podniky</i>	<i>2011</i>	<i>2010</i>	<i>Index 11/10</i>
0800	ostatní těžba a dobývání	4626	4770	97,0
2320	výroba žáruvzdorných výrobků	2992	2578	116,1
2331	výroba keramických obkladaček a dlaždic	*	*	*
2332	výroba pálených zděných materiálů, tašek, dlaždic a podobných	1353	1387	97,5

2351	výroba cementu	1270	1287	98,7
2352	výroba vápna a sádry	670	676	99,1
2361	výroba betonových výrobků pro stavební účely	5853	6188	94,6
2363	výroba betonu připraveného k lití	1557	1656	94,0
2364	výroba malt	1530	1374	111,4
2365	výroba vláknitých cementů	711	711	99,9
2370	řezání, tvarování a konečná úprava kamenů	274	279	98,3
2399	výroba ostatních nekovových minerálních výrobků j.n.	2019	2194	92,0
<b>celkem</b>		<b>22855</b>	<b>22949</b>	<b>99,5</b>

za organizace s 50 a více zaměstnanci Zdroj: ČSÚ

\* pro malý počet respondentů v r. 2011 nebylo hodnoceno

### • PRŮMĚRNÁ MZDA

V důsledku pokračujícího snižování počtu zaměstnanců dosáhla průměrná mzda v roce 2011 u rozhodujících výrobců v průmyslu výroby stavebních hmot výše 30 515 Kč a byla oproti roku 2010 cca o 4,6 % vyšší.

Nižší než průměrná mzda zaměstnanců byla dosažena u 7 oborů.

**Tab.2.6 Průměrná mzda zaměstnanců vybraných oborů**

CZ - NACE / obor / třída	2011	2010	11/10
0800 Ostatní těžba a dobývání	28043	26994	103,9
2320 Výroba žáruvzdorných výrobků	26054	24621	105,8
2331 Výroba keramických obkladaček a dlaždic	*	*	*
2332 Výroba pálených zděicích materiálů,	27432	24819	110,5
2351 Výroba cementu	44426	42274	105,1
2352 Výroba vápna a sádry	35341	33583	105,2
2361 Výroba betonových výrobků pro stavební účely	26100	24924	104,7
2363 Výroba betonu připraveného k lití	38221	35450	107,8
2364 Výroba malt	35503	34683	102,4
2365 Výroba vláknitých cementů	24236	24141	100,4
2370 Řezání, tvarování a konečná úprava kamenů	21034	20644	101,9
2399 Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků j.n.	29277	28659	102,2
<b>Celkem</b>	<b>30515</b>	<b>29162</b>	<b>104,6</b>

Pramen: ČSÚ - organizace s 50 a více zaměstnanci

\* pro malý počet respondentů neuváděno

### • EXPORT DO CIZINY

Menší poptávku po stavebninách na domácím trhu se podniky snažily kompenzovat také v loňském roce jejich exportem /především do Německa, Polska, Rakouska a Slovenska/.

Vývoz stavebnin do zahraničí byl větší v roce 2011 oproti roku 2010 o 4,3 %, resp. o 725 mil. Kč. Největší nárůst zaznamenaly obory výroba cementů, výroba vápna a sádry a obor výroba malt.

**Tab. 2.7 Tržby z přímého vývozu v b.c. /mil. Kč**

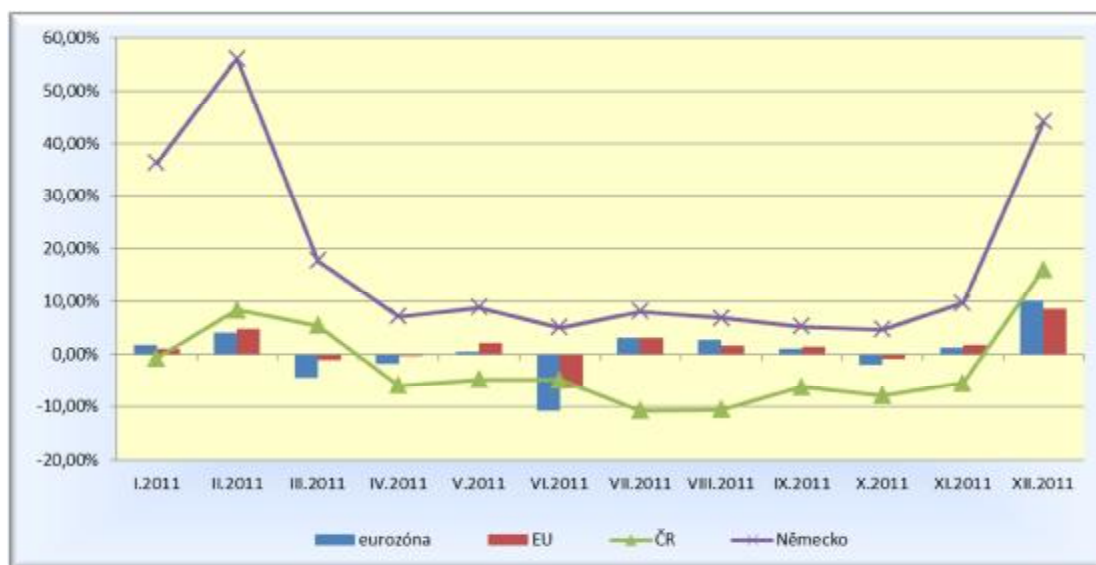
NACE	Podniky	2011	2010	11/10
0800	ostatní těžba a dobývání	3195	2890	110,6
2320	výroba žáruvzdorných výrobků	3533	3163	111,7
2331	výroba keramických obkladaček a dlaždic	*	*	*
2332	výroba pálených zdicích materiálů, tašek, dlaždic a podobných	345	316	109,3
2351	výroba cementů	1141	851	134,1
2352	výroba vápna a sádry	401	333	120,1
2361	výroba betonových výrobků pro stavební účely	1579	1697	93,0
2363	výroba betonu připraveného k lití	27	21	129,7
2364	výroba malt	665	421	157,8
2365	výroba vláknitých cementů	1620	1656	97,8
2370	řezání, tvarování a konečná úprava kamenů	22	19	116,7
2399	výroba ostatních nekovových minerálních výrobků j.n.	5000	5440	91,9
<b>celkem</b>		<b>17532</b>	<b>16807</b>	<b>104,3</b>

za organizace s 50 a více zaměstnanci Zdroj: ČSÚ

\* pro malý počet respondentů v r. 2011 nehodnoceno

## Stavebnictví v celé EU

**Graf č. 1.5 Stavební produkce v EU a eurozóně v roce 2011 (meziroční změny v %)**



Pramen: Eurostat, březen 2012, úpravy a graf MPO

Velmi dobrých výsledků dosáhlo sousední Německo. Na začátku roku 2011 vzrostla jeho stavební produkce až o 56 %, optimisticky rok i zakončilo, a to s meziročním vzrůstem o 44 %.



## Vývoj průmyslu stavebních hmot v r. 2012

Dosažené hospodářské výsledky nejsou dobré a výrobci stavebních materiálů v ČR musí reagovat nejen na zpomalení ekonomického růstu, ale zároveň reagovat i na další rizika. Mezi ně patří zvyšující se cena lidské práce, vysoká energetická náročnost, často absence silné značky a slabá vyjednávací pozice vůči odběratelům, když propad stavebnictví zatím stále pokračuje.

### **Jaké je**

#### **Srovnání se stavebními dodavateli:**

#### Výhody

- Ø menší závislost na domácí poptávce – větší možnost exportu (u stavebních firem rozhodují matky)
- Ø produkce se posuzuje v měrných jednotkách
- Ø vlastní know – how
- Ø rychlý vývoj a inovace (design, technologie výroby, úspora energie, vlastnosti výrobku, ...)
- Ø převažující vlastní zdroje surovin
- Ø v produkci možnost využití odpadů, využití zbytného tepla, recyklace
- Ø vysoké využití výpočetní techniky a automatizace při výrobě
- Ø centrální řízení výroby produkce (velíny)

#### Nevýhody

- Ø prvořadým kritériem úspěšnosti není poptávka, ale kvalita
- Ø velká náročnost na ochranu životního prostředí (emise, prašnost, hluk, ...)
- Ø výroba pro neznámého odběratele a pro odhadnutý objem (do zásoby na sklad)
- Ø vysoká energetická náročnost (podstatný vliv na cenu výrobku)

**ZÁVĚRY** učiněné **SPS V ČR** pro jednání **hospodářského výboru PSP ČR** v cementárně **HOLCIM a.s.**, uskutečněného dne **23.5.2012**

Ø stavebnictví ani průmysl výroby stavebních hmot nemá krizi za sebou

Ø je nutné zintenzivnit diskuzi mezi vládou, nezávislími ekonomy a zástupci oboru (stavebními dodavateli, výrobci stavebních hmot, projektanty, developery) o hrozících důsledcích pokračujícího neřešení současného kritického vývoje oboru

Ø je zapotřebí vnímat z nejvyšší politické a vládní úrovně problémy stavebnictví v jednom celku z pohledu politického i ekonomického

Ø vláda jako nejdůležitější a nejvýznamnější investor musí působit proticyklicky; musí umět definovat svoje potřeby ve střednědobém horizontu minimálně 5 let, aby dodavatelé, projektanti, výrobci stavebních materiálů mohli očekávanému vývoji přizpůsobit v plném komplexu svoje kapacity

Ø vláda nese zodpovědnost za ekonomický a současně i za sociální vývoj v zemi, a proto je bezpodmínečně nutné, aby tuto svoji roli vnímala s ohledem na budoucnost v horizontu delším, nežli je délka jednoho volebního období

➤ i přes dopady ekonomického ochlazení na soukromé i veřejné investice zůstane stavebnictví i nadále jedním z nejvýznamnějších odvětví české ekonomiky

➤ úspory ve veřejném sektoru jsou pochopitelnou nezbytností

➤ je však životně důležité obnovení dynamiky růstu ekonomiky

➤ vláda by proto měla přijímat opatření v oblasti investic, které napomohou rozvoji národní ekonomiky, příjmům státního rozpočtu, zlepšování obrazu naší země

**Pesimista vidí potíže v každé příležitosti, optimista vidí příležitost v každé potíži (W. Churchill)**

**Je potěšitelné, že výrobci stavebních hmot to dokáží naplňovat.**

**DĚKUJI VÁM ZA POZORNOST**

[malinsky@mpo.cz](mailto:malinsky@mpo.cz)